

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAMI: 3928
2026 - yil 19 - Avgust

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASI HUZURIDAGI
SANOAT, RADIATSIYA VA YADRO XAVFSIZLIGI QO'MITASINING
QARORI

**Atom elektr stansiyasida radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi
mavjud bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda
obyekt darajasidagi avariya holatini e'lon qilish, tezkor axborot
uzatish va shoshilinch yordam ko'rsatishni tashkil etish tartibi
to'g'risidagi yo'riqnomani tasdiqlash haqida**

O'zbekiston Respublikasining "Atom energiyasidan tinchlik maqsadlarida foydalanish to'g'risida"gi [Qonuni](#) hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 24-dekabrda PF-224-son "Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi sohasida davlat nazoratini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi [Farmoniga](#) muvofiq O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi qo'mitasi **qaror qiladi**:

1. Atom elektr stansiyasida radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda obyekt darajasidagi avariya holatini e'lon qilish, tezkor axborot uzatish va shoshilinch yordam ko'rsatishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi yo'riqnoma ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. Mazkur qaror O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Atom energiyasi agentligi hamda Fanlar akademiyasi bilan kelishilgan.

3. Mazkur qaror rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Qo'mita raisi
29-Iyul 2026-yil
49- son

RAFIQOV ABDUVAQQOS
VOHIDOVICH

Kelishildi:

Vazir
12-Iyul 2026-yil

IKRAMOV AZIZBEK
ISRAILOVICH

Direktor
10-Iyul 2026-yil

AXMEDXADJAYEV AZIM
ISRAILOVICH

Fanlar akademiyasi prezidenti
07-Iyul 2026-yil

AYUPOV SHAVKAT
ABDULLAYEVICH

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
huzuridagi Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi
qo'mitasining 2026-yil 29-iyuldagi
49-son qaroriga
ILOVA

**Atom elektr stansiyasida radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud
bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda obyekt darajasidagi avariya
holatini e'lon qilish, tezkor axborot uzatish va shoshilinch yordam ko'rsatishni
tashkil etish tartibi to'g'risidagi
YO'RIQNOMA**

Mazkur Yo'riqnoma atom elektr stansiyasida radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda obyekt darajasidagi avariya rejimlarini e'lon qilish, tezkor axborot uzatish hamda atom elektr stansiyasiga shoshilinch yordam ko'rsatishni tashkil etish tartibini belgilaydi.

Ushbu Yo'riqnoma atom elektr stansiyasini joylashtirish, loyihalashtirish, qurish, foydalanishga topshirish, ekspluatatsiya qilish va ekspluatatsiyadan chiqarish bosqichlarida avariya tayyorgarlikni ta'minlash hamda radiatsiyaviy avariya xavfi yuzaga kelganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda harakat qilish bilan bog'liq munosabatlarga nisbatan tatbiq etiladi.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Yo'riqnomada quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

“Avariya tayyorgarlik” rejimi – radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo'lganda atom elektr stansiyasining boshqaruv organlari, kuchlari va vositalarini avariya qarshi harakatlarni amalga oshirishga shay holatga keltirishni nazarda tutuvchi obyekt darajasidagi ichki rejim;

“Avariya holat” rejimi – radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda uning kengayishiga yo'l qo'ymaslik, oqibatlarini kamaytirish hamda bartaraf etishga qaratilgan choralarni amalga oshirishni nazarda tutuvchi obyekt darajasidagi ichki rejim;

ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot – O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan tashkil etilgan hamda yadroviy qurilma va (yoki) saqlash punkti uchun mas'ul etib tayinlangan hamda o'z kuchlari bilan yoki boshqa yuridik shaxslarni jalb etgan holda yadroviy qurilmani va (yoki) saqlash punktini ekspluatatsiya qilishga qodir bo'lgan yuridik shaxs;

radiatsiyaviy avariya – uskuna nosozligi, xodimlar (personal)ning xatti-harakatlari (harakatsizligi), tabiiy va texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlar tufayli kelib chiqqan, fuqarolarning belgilangan normalardan ko'proq nurlanish olishiga yoki atrof-muhitning radioaktiv ifloslanishiga olib kelishi mumkin bo'lgan yoxud olib kelgan ionlashtiruvchi nurlanish manbai ustidan boshqaruvning izdan chiqishi.

2-bob. Atom elektr stansiyasida “Avariyaaviy tayyorgarlik” va “Avariyaaviy holat” rejimlarini e’lon qilish

2. Quyidagi holatlardan biri yuzaga kelganda atom elektr stansiyasida “Avariyaaviy tayyorgarlik” rejimi e’lon qilinadi:

atom elektr stansiyasini xavfsiz ekspluatatsiya qilishning belgilangan chegaralari va (yoki) shartlari buzilganda hamda atom elektr stansiyasining binolari, xonalari yoki hududida, sanitariya-muhofaza zonasida yoxud kuzatuv zonasida ionlashtiruvchi nurlanish doza quvvati qiymatlari mazkur Yo’riqnomaning ilovasida “Avariyaaviy tayyorgarlik” rejimi uchun belgilangan darajalarga yetganda yoki ulardan oshganda;

tabiyy yoki texnogen xususiyatga ega tashqi ta’sirlar, shu jumladan zilzila, portlash, yong’in yoxud atom elektr stansiyasi hududining suv bosishi oqibatida xavfsizlik uchun muhim tizimlar va (yoki) elementlarning normal ishlashi, shuningdek atom elektr stansiyasini xavfsiz ekspluatatsiya qilishning belgilangan chegaralari va (yoki) shartlari buzilganda.

3. Quyidagi holatlardan biri yuzaga kelganda atom elektr stansiyasida “Avariyaaviy holat” rejimi e’lon qilinadi:

atom elektr stansiyasining binolari, xonalari yoki hududida, sanitariya-muhofaza zonasida yoxud kuzatuv zonasida ionlashtiruvchi nurlanish doza quvvati qiymatlari mazkur Yo’riqnomaning ilovasida “Avariyaaviy holat” rejimi uchun belgilangan darajalarga yetganda yoki ulardan oshganda;

ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbari yoki uning vazifasini bajaruvchi shaxs tomonidan loyihadan tashqari, shu jumladan og’ir avariyalarni boshqarish bo’yicha qo’llanmani qo’llash to’g’risida qaror qabul qilinganda.

4. Atom elektr stansiyasida obyekt darajasidagi “Avariyaaviy tayyorgarlik” yoki “Avariyaaviy holat” rejimini e’lon qilish to’g’risidagi qaror ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbari yoxud uning vazifasini bajaruvchi shaxs tomonidan qabul qilinadi.

Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbari yoki uning vazifasini bajaruvchi shaxs bo’lmaganda yoxud ular bilan aloqa o’rnatish imkoni bo’lmaganda mazkur qaror atom elektr stansiyasi smenasi boshlig’i tomonidan qabul qilinadi. Bunda smena boshlig’i qabul qilingan qaror va amalga oshirilgan chora-tadbirlar to’g’risida ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbarini yoki uning vazifasini bajaruvchi shaxsni zudlik bilan xabardor qilishi zarur.

“Avariyaaviy tayyorgarlik” yoki “Avariyaaviy holat” rejimini e’lon qilish to’g’risidagi qaror qabul qilinishi bilan bir vaqtda atom elektr stansiyasida avariya yuz berganda xodimlar (personal)ning himoya qilish bo’yicha tadbirlar rejasi ham amalga kiritiladi.

3-bob. Radiatsiyaaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo’lganda yoki radiatsiyaaviy avariya sodir bo’lganda xabar berish va axborot uzatish

5. Atom elektr stansiyasi maydonchasiga birinchi yadro yoqilg’isi olib kirilguniga qadar ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbari tomonidan radiatsiyaaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo’lganda yoki radiatsiyaaviy avariya sodir bo’lganda xabar berish sxemasi tasdiqlanadi.

Xabar berish sxemasida xabardor qilinadigan organlar, tashkilotlar va mansabdor shaxslar ro'yxati, ularning aloqa ma'lumotlari, xabarlarini uzatish ketma-ketligi, asosiy va zaxira aloqa kanallari, shuningdek xabarni qabul qilganlikni tasdiqlash tartibi ko'rsatiladi.

6. Atom elektr stansiyasi smenasi boshlig'i "Avariya tayyorgarlik" yoki "Avariya holat" rejimi e'lon qilinganligi hamda radiatsiya avariya yuz berganda xodimlar (personal)ning himoya qilish bo'yicha tadbirlar rejasi to'g'risidagi dastlabki axborotni tasdiqlangan xabar berish sxemasiga muvofiq zudlik bilan yozma yoki elektron tarzda quyidagilarga yetkazishi zarur:

O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlarning oldini olish va ularda harakat qilish [davlat tizimining](#) atom energiyasidan foydalanish obyektlari xavfsizligini ta'minlash bo'yicha funksional quyi tizimi kundalik boshqaruv [organiga](#);

O'zbekiston Respublikasida radiatsiya avariylarini prognoz qilish, barvaqt aniqlash va harakat qilish hamda radiatsiya vaziyatni monitoring qilish yagona davlat tizimining respublika va mahalliy darajadagi tegishli kundalik boshqaruv organlariga.

7. "Avariya tayyorgarlik" va (yoki) "Avariya holat" rejimi e'lon qilinganligi to'g'risidagi dastlabki axborot uni uzatgan va qabul qilgan shaxslar tomonidan tegishli qayd jurnalida va (yoki) axborot tizimida ro'yxatga olinishi lozim. Bunda dastlabki axborotni uzatish va qabul qilish sanasi hamda vaqti, shuningdek uni uzatgan va qabul qilgan shaxslarning familiyasi, ismi, otasining ismi (mavjud bo'lsa) va lavozimi ko'rsatiladi.

8. Dastlabki axborotda xabar yuborish vaqtida mavjud bo'lgan quyidagi ma'lumotlar ko'rsatiladi:

atom elektr stansiyasining nomi, energoblok raqami hamda hodisa sodir bo'lgan sana va vaqt;

e'lon qilingan rejim va uni e'lon qilgan mansabdor shaxs;

hodisaning aniqlangan yoki taxmin qilinayotgan sabablari va rivojlanish holati;

atom elektr stansiyasining texnologik va radiatsiya holati;

xodimlarga (personal), aholi va atrof-muhitga mavjud yoki ehtimoliy ta'sir;

shoshilinch yordamga bo'lgan ehtiyoj.

9. "Avariya tayyorgarlik" yoki "Avariya holat" rejimi e'lon qilingan paytdan boshlab u bekor qilinguniga qadar ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot har o'n ikki soatda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi qo'mitasiga hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Atom energiyasi agentligiga tasdiqlangan xabardor qilish sxemasida nazarda tutilgan aloqa kanallari orqali quyidagilar to'g'risidagi axborotni taqdim etishi shart:

atom elektr stansiyasi va unga tutash hududlardagi radiatsiya vaziyat hamda uning o'zgarishi prognozi;

atom elektr stansiyasining xavfsizlik holati;

radiatsiya avariyaning rivojlanishi va kengayishiga yo'l qo'ymaslik hamda uning oqibatlarini kamaytirish va bartaraf etish bo'yicha ko'rilayotgan choralar;

atom elektr stansiyasiga shoshilinch yordam ko'rsatishga bo'lgan ehtiyoj va ko'rsatilayotgan yordam.

10. "Avariya tayyorgarlik" yoki "Avariya holat" rejimi e'lon qilingan paytdan boshlab ushbu rejim bekor qilinguniga qadar ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot atom elektr stansiyasi xodimlarini (personal) bir sutkada kamida bir marta radiatsiyaviy vaziyat, uning o'zgarishi hamda atom elektr stansiyasi xavfsizligini ta'minlash bo'yicha ko'rilayotgan chora-tadbirlar to'g'risida xabardor qilishi zarur.

11. Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot lokal darajadagi xabar berish tizimini yaratish, foydalanishga qabul qilish, mahalliy darajadagi xabar berish tizimi bilan bog'lash, ishlatish, saqlash, uning tayyorligini tekshirish va unga texnik xizmat ko'rsatishni O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 11-avgustdagi 361-son qarori bilan tasdiqlangan Favqulodda vaziyat ro'y berish xavfi yoki favqulodda vaziyat ro'y berganligi haqida xabar berishning avtomatlashtirilgan tizimini rivojlantirish hamda undan samarali foydalanish tartibi to'g'risidagi [nizom](#)ga muvofiq ta'minlaydi.

4-bob. Radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish xavfi mavjud bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir bo'lganda atom elektr stansiyasiga shoshilinch yordam ko'rsatishni tashkil etish hamda radiatsiyaviy avariya o'ldirish shaylikni tekshirish

12. Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot radiatsiyaviy avariya yuzaga kelishi xavfini kamaytirish, avariyaning rivojlanishi va kengayishiga yo'l qo'ymaslik, uning oqibatlarini kamaytirish va bartaraf etish, shuningdek atom elektr stansiyasiga shoshilinch yordam ko'rsatish bo'yicha tashkiliy-texnik chora-tadbirlarni oldindan rejalashtirishi hamda ularning o'z vaqtida amalga oshirilishini ta'minlashi shart.

13. Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot ilmiy-texnik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi ishchi guruhini, shoshilinch yordam ko'rsatish guruhini, shuningdek ichki va tashqi avariya boshqaruv shtablarini tashkil etishi hamda ularning radiatsiyaviy avariya sharoitida faoliyat ko'rsatishga doimiy tayyorligini ta'minlashi zarur.

Ilmiy-texnik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi ishchi guruhini, shoshilinch yordam ko'rsatish guruhini hamda ichki va tashqi avariya boshqaruv shtabining tarkibi, raisi, qarorlar qabul qilish va faoliyatini tashkil etish tartibi ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot tomonidan belgilanadi.

14. Ilmiy-texnik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi ishchi guruh o'z faoliyat yo'nalishlari bo'yicha quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

radiatsiyaviy avariya yuzaga kelishi xavfini hamda sodir bo'lgan radiatsiyaviy avariyaning kechishini tahlil qilish, uning kelib chiqish sabablarini aniqlash va rivojlanishining ehtimoliy yo'nalishlarini prognoz qilish;

reaktor qurilmasi, uning uskunalari va konstruksiyalarining shikastlanish darajasini, atom elektr stansiyasining xavfsizlik funksiyalari bajarilishi holatini, shuningdek ionlashtiruvchi nurlanish va radioaktiv moddalar tarqalishining oldini oluvchi fizik to'siqlar holatini tahlil qilish;

atom elektr stansiyasining nazorat qilinadigan xavfsiz holatga keltirish variantlarini ishlab chiqish, radiatsiyaviy avariyaning rivojlanishi va kengayishiga yo'l qo'yimaslik, uning oqibatlarini kamaytirish hamda bartaraf etish bo'yicha takliflar tayyorlash;

radiatsiyaviy avariyaning atom elektr stansiyasiga, uning xodimlariga (personal), aholiga va atrof-muhitga mavjud hamda ehtimoliy radiatsiyaviy ta'sirini tahlil qilish va prognoz qilish;

atom elektr stansiyasi xodimlarini (personal) radiatsiyaviy ta'sirdan muhofaza qilish bo'yicha takliflar tayyorlash.

15. Shoshilinch yordam ko'rsatish guruhi ilmiy-texnik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi ishchi guruhlar tomonidan tayyorlangan tahliliy materiallar va xulosalar asosida quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

radiatsiyaviy avariya yuzaga kelishi xavfini hamda sodir bo'lgan radiatsiyaviy avariyaning rivojlanish holatini o'rganishni;

atom elektr stansiyasini nazorat qilinadigan xavfsiz holatga keltirish bo'yicha takliflar tayyorlashni;

avariya-qutqaruv ishlari va boshqa kechiktirib bo'lmaydigan ishlarni amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishni;

radiatsiyaviy avariya oqibatlarini bartaraf etishga jalb qilingan kuchlar va vositalarga texnik hamda ekspert yordam ko'rsatishni.

16. Ichki avariya boshqaruv shtabi atom elektr stansiyasi hududidagi himoyalangan boshqaruv punktida, tashqi avariya boshqaruv shtabi esa atom elektr stansiyasi hududidan tashqaridagi xavfsiz joyda tashkil etiladi.

17. Ichki avariya boshqaruv shtabi quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

atom elektr stansiyasi hududida avariya qarshi harakatlarni tezkor boshqarish va muvofiqlashtirishni;

radiatsiyaviy avariyaning kechishi, atom elektr stansiyasining texnologik holati hamda radiatsiyaviy vaziyat to'g'risidagi axborotni qabul qilish, umumlashtirish va tahlil qilishni;

atom elektr stansiyasini nazorat qilinadigan xavfsiz holatga keltirish bo'yicha qarorlar qabul qilish uchun takliflar tayyorlashni;

xodimlarni (personal) muhofaza qilish bo'yicha tadbirlar rejasida nazarda tutilgan chora-tadbirlarning amalga oshirilishini tashkil etishni;

ekspluatatsiya qiluvchi tashkilotning avariya lokalizatsiya qilish va uning oqibatlarini bartaraf etishga jalb qilingan kuchlari hamda vositalari faoliyatini muvofiqlashtirishni;

xodimlar (personal)ning radiatsiyaviy va dozimetrik nazoratini tashkil etish hamda ular olgan nurlanish dozalarini hisobga olishni.

18. Tashqi avariya boshqaruv shtabi quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

ichki avariya boshqaruv shtabidan foydalanish imkoni bo'lmaganda yoki uning faoliyat ko'rsatishi xavfli bo'lib qolganda radiatsiyaviy avariya qarshi harakatlarni boshqarishning uzluksizligini ta'minlashni;

atom elektr stansiyasidan olinayotgan texnologik va radiatsiyaviy axborotni qabul qilish, umumlashtirish, tahlil qilishni;

ekspluatatsiya qiluvchi tashkilotning atom elektr stansiyasi hududidan tashqarida joylashgan kuchlari va vositalari faoliyatini muvofiqlashtirishni;

atom elektr stansiyasiga qo‘shimcha kuchlar, moddiy-texnik resurslar, transport, aloqa vositalari va boshqa zarur yordamni yetkazib berishni tashkil etish bo‘yicha takliflar tayyorlashni.

19. Ichki va tashqi avariya boshqaruv shtablarini muhandislik-texnik jihatdan himoyalash, jihozlash va ularning faoliyat ko‘rsatishi uchun zarur tizimlar bilan ta‘minlash atom elektr stansiyasi loyihasida nazarda tutiladi.

20. Ichki va tashqi avariya boshqaruv shtablari joylashgan boshqaruv punktlari quyidagilar bilan ta‘minlanishi shart:

radiatsiyaviy avariya qarshi harakatlarni amalga oshirishga jalb etilgan tashkilotlar va shaxslar bilan aloqa o‘rnatishning asosiy hamda zaxira vositalari;

atom elektr stansiyasining texnologik parametrlari, shuningdek uning maydonchasi, sanitariya-muhofaza zonasi va kuzatuv zonasidagi radiatsiyaviy vaziyat to‘g‘risidagi axborotni qabul qilish, qayta ishlash, aks ettirish, saqlash va qayd etish vositalari;

energobloklarning boshqaruv punktlari va zaxira boshqaruv punktlari, energobloklar hamda tegishli tarkibiy bo‘linmalarining smena boshliqlari, shuningdek avariya oqibatlarini bartaraf etishga jalb qilingan tashkilotlar bilan aloqa vositalari;

radiatsiyaviy avariya sharoitida boshqaruv punktlarining uzluksiz faoliyat ko‘rsatishini ta‘minlovchi texnik vositalar;

asosiy elektr ta‘minoti uzilganda avtomatik ravishda ishga tushadigan mustaqil zaxira elektr ta‘minoti manbalari;

radiatsiyaviy va dozimetrik nazorat vositalari hamda yakka tartibdagi himoya vositalari.

21. Atom elektr stansiyasi maydonchasiga birinchi yadro yoqilg‘isi olib kirilguniga qadar atom elektr stansiyasi rahbarlari va xodimlari (personal) tarkibidan radiatsiyaviy avariylarning oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish hamda atom elektr stansiyasining yong‘in xavfsizligini ta‘minlash bo‘yicha doimiy faoliyat yurituvchi komissiya (bundan buyon matnda Komissiya deb yuritiladi) tuziladi.

Komissiyaning tarkibi, vazifalari, huquqlari, majburiyatlari, raisi, qarorlar qabul qilish va faoliyatini tashkil etish tartibi ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot rahbari tomonidan belgilanadi.

Komissiya majlislarida xavfsizlikni davlat tomonidan tartibga soluvchi organlar vakillari, boshqa vakolatli davlat organlarining vakillari hamda radiatsiyaviy va yadroviy xavfsizlik sohasidagi mutaxassislar kelishuv asosida ishtirok etishi mumkin.

22. Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot atom elektr stansiyasi maydonchasiga birinchi yadro yoqilg‘isi olib kirilguniga qadar radiatsiyaviy avariya qarshi harakatlarni amalga oshirish uchun zarur moddiy-texnik vositalarning to‘liq jamlanishi va foydalanishga tayyor holatga keltirilishini ta‘minlashi shart.

Ushbu vositalardan faqat radiatsiyaviy avariyaqa qarshi chora-tadbirlarni amalga oshirish, o'quv mashqlari va mashg'ulotlarini o'tkazish, shuningdek ularning texnik holati hamda foydalanishga tayyorligini tekshirish maqsadlarida foydalanishga yo'l qo'yiladi.

23. Radiatsiyaviy nazorat va individual dozimetrik nazoratni amalga oshirishda qo'llaniladigan o'lchash vositalari o'lchashlarning yagona birlikda bo'lishini ta'minlash sohasidagi qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiq qiyoslashdan yoki kalibrlashdan o'tkazilgan hamda foydalanishga yaroqli bo'lishi shart.

Mazkur o'lchash vositalari atom elektr stansiyasi maydonchasi, sanitariya-muhofaza zonasi va kuzatuv zonasidagi radiatsiyaviy vaziyatni nazorat qilish, atrof-muhit obyektlaridan olingan namunalardagi radionuklidlar miqdorini aniqlash, shuningdek xodimlar (personal) va avariya oqibatlarini bartaraf etishga jalb etilgan shaxslarning individual nurlanish dozalarini nazorat qilish va hisobga olish uchun qo'llaniladi.

24. Atom elektr stansiyasi xodimlari (personal), shuningdek atom elektr stansiyasi maydonchasi va sanitariya-muhofaza zonasida vaqtincha bo'lgan boshqa shaxslar ogohlantirish signalini olgandan keyin bajariladigan harakatlar bo'yicha oldindan yo'l-yo'riqdan o'tkazilishi shart.

Yo'l-yo'riqdan o'tkazilganlik tegishli qayd jurnali yoki axborot tizimida qayd etiladi.

25. Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot avariya holatida harakat qilish bo'yicha amaliy ko'nikmalarni, kuchlar va vositalarning shayligini hamda jalb etiladigan tashkilotlar o'rtasidagi hamkorlikni tekshirish uchun avariyaqa qarshi o'quv mashqlari va mashg'ulotlarini tasdiqlangan reja va jadvallarga muvofiq tashkil etadi hamda o'tkazadi.

Shoshilinch yordam ko'rsatish guruhi hamda radiatsiyaviy avariyaning rivojlanishi va kengayishiga yo'l qo'ymaslik hamda oqibatlarini bartaraf etish uchun mo'ljallangan kuchlar va vositalar jalb etiladigan obyekt miqyosidagi avariyaqa qarshi o'quv mashqi yiliga kamida bir marta o'tkazilishi shart.

26. O'quv mashqlari va mashg'ulotlari natijalari bo'yicha dalolatnoma tuziladi. Dalolatnomada aniqlangan kamchiliklar, ularni bartaraf etish chora-tadbirlari, bajarish muddatlari va mas'ul ijrochilar ko'rsatiladi.

Ekspluatatsiya qiluvchi tashkilot aniqlangan kamchiliklarning belgilangan muddatlarda bartaraf etilishini nazorat qiladi.

5-bob. Yakunlovchi qoida

27. Ushbu Yo'riqnoma talablarining buzilishida aybdor bo'lgan shaxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javobgar bo'ladilar.

Atom elektr stansiyasida radiatsiyaviy avariya yuzaga kelish
xavfi mavjud bo'lganda yoki radiatsiyaviy avariya sodir
bo'lganda obyekt darajasidagi avariya holatini e'lon qilish,
tezkor axborot uzatish va shoshilinch yordam ko'rsatishni
tashkil etish tartibi to'g'risidagi yo'riqnomaga
ILOVA

**Atom elektr stansiyasi xonalari va hududida, sanitariya-muhofaza zonasida hamda
kuzatuv zonasida “Avariyaaviy tayyorgarlik” va “Avariyaaviy holat” rejimlarini e'lon
qilish uchun ionlashtiruvchi nurlanish doza quvvati mezonlari**

Holatni aniqlash joyi	“Avariyaaviy tayyorgarlik” rejimi	“Avariyaaviy holat” rejimi
Nazorat qilinadigan zonadagi personal doimiy bo'ladigan xonalar	10 mkZv/soat	600 mkZv/soat
Atom elektr stansiyasi maydonchasi va sanitariya-muhofaza zonasi	2,5 mkZv/soat	200 mkZv/soat
Atom elektr stansiyasining kuzatuv zonasi	0,1 mkZv/soat ¹	20 mkZv/soat

¹ Tabiiy radiatsiya foniga nisbatan oshish qiymati.